

Udgivet 25.07.2023

Kløvergræs udlagt i vintervikke i august – foreløbige forsøgsresultater

Samlet for de to første slæt er der et merudbytte på 560 foderenheder og 2 hkg råprotein pr. ha for den bedste kombination af såtid og sort af vintervikke.

Af Inger Bertelsen

I efteråret 2023 blev der udlagt tre forsøg med kløvergræs sået sammen med vintervikke. Forventninger var, at vintervikken kan bidrage med udbytte og protein til første slæt, men at det kan gå ud over fordøjeligheden. Forsøgene viser, at det er muligt at hæve proteinindhold og proteinudbytte, - det koster dog en lille nedgang i fordøjeligheden. Den bedste kombination i forsøgene har været at så sorten Ostsaaat Dr. Baumanns 10. - 20. august.

Forsøgsdesign med to sorter af vintervikke

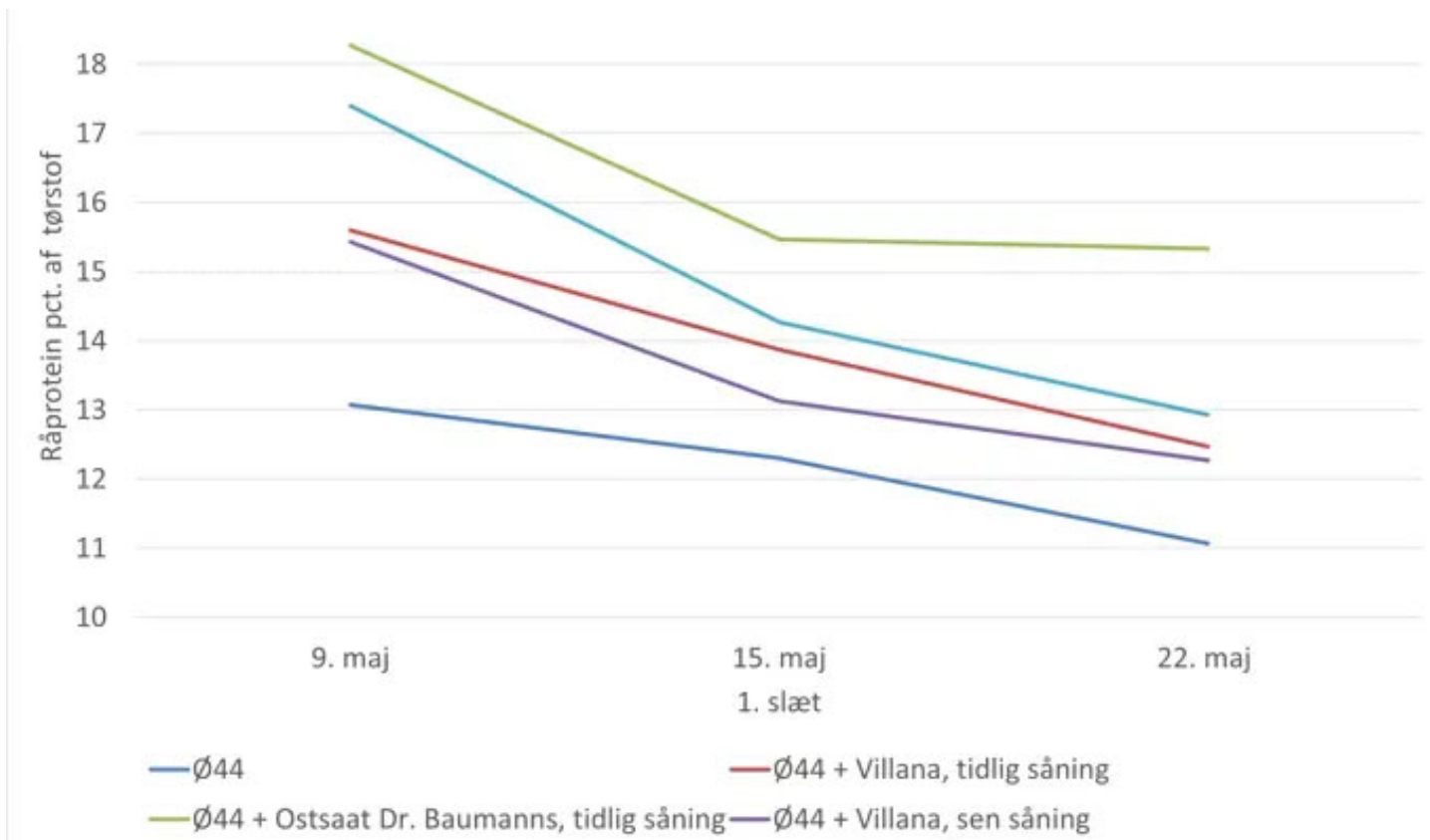
I forsøgene er afprøvet to vintervikke-sorter Villana og Ostsaaat Dr. Baumanns. Der er sået 10 kg af vintervikken sammen med 32 kg af blanding Ø44. Der er anvendt to såtidspunkter og tre tidspunkter for 1. slæt. Som reference er anvendt blanding Ø44 sået ved den første såtid.

Positiv effekt på første slæt

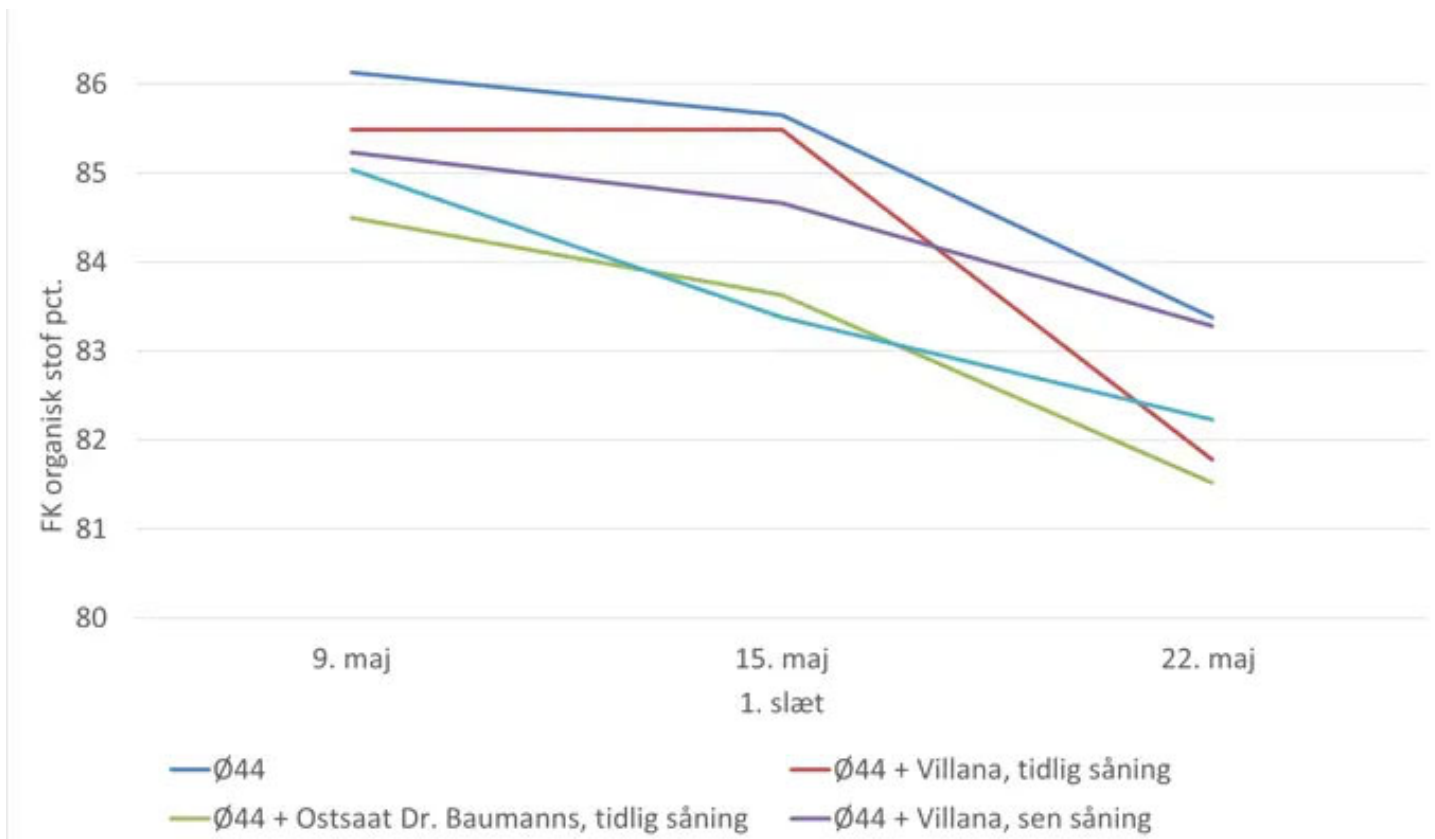
Vintervikken i kløvergræsblandingen har haft den håbede effekt på proteinindholdet og øget det med mellem 15 og 43 g pr. kg tørstof i første slæt. Der er samtidig set et lille fald i FK organisk stof fra 85,1 pct. i blanding Ø44 til 83,2 i forsøgsleddet med tidligt sået vintervikke af sorten Ostsaaat Dr. Baumanns. Vintervikken udgjorde ca. 1/3 af den høstede afgrøde i 1. slæt. Ostsaaat Dr. Baumanns fyldte mere end Villana og påvirkede både proteinindhold og fordøjelighed mest.

Slættidspunkt

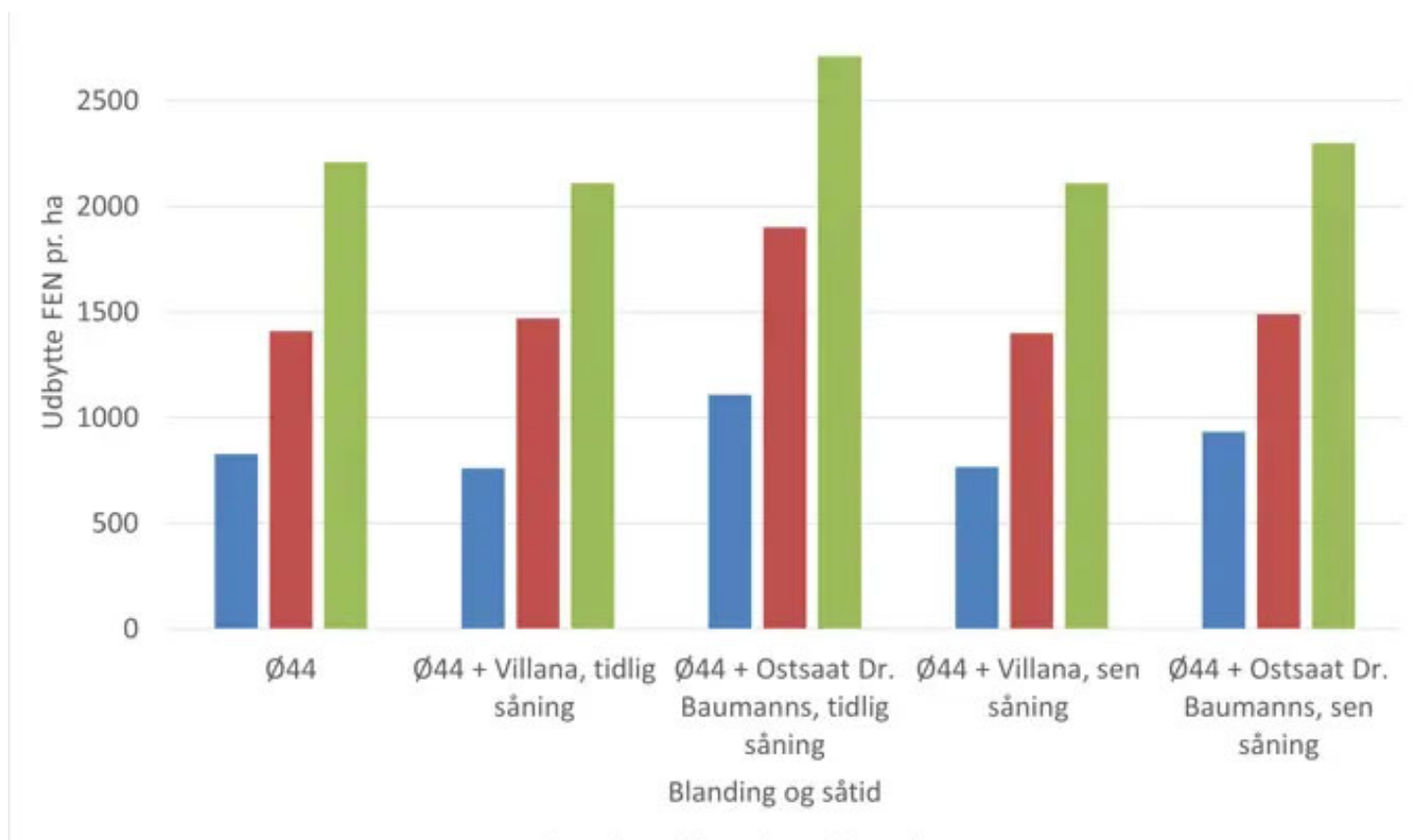
Der er taget 1. slæt på tre forskellige tidspunkter, det første allerede 9. maj og derefter med en uges mellemrum. Dette for at undersøge udviklingen i udbytte, proteinindhold og fordøjelighed. Både for kløvergræsblanding Ø44 og blandingerne med vintervikke er udviklingen den samme. Det tidlige slæt giver lavt udbytte med højt proteinindhold og høj fordøjelighed. Med senere første slæt stiger udbytte mens proteinindhold og fordøjelighed falder. Se figur 1-3. I blandinger med vintervikke kan slætstrategien tilpasses efter ønsker til indhold af protein og fordøjelighed.

Figur 1. 1. slæt, proteinindhold. Gennemsnit af tre forsøg

Figur 2. 1. slæt, FK organisk stof. Gennemsnit af tre forsøg

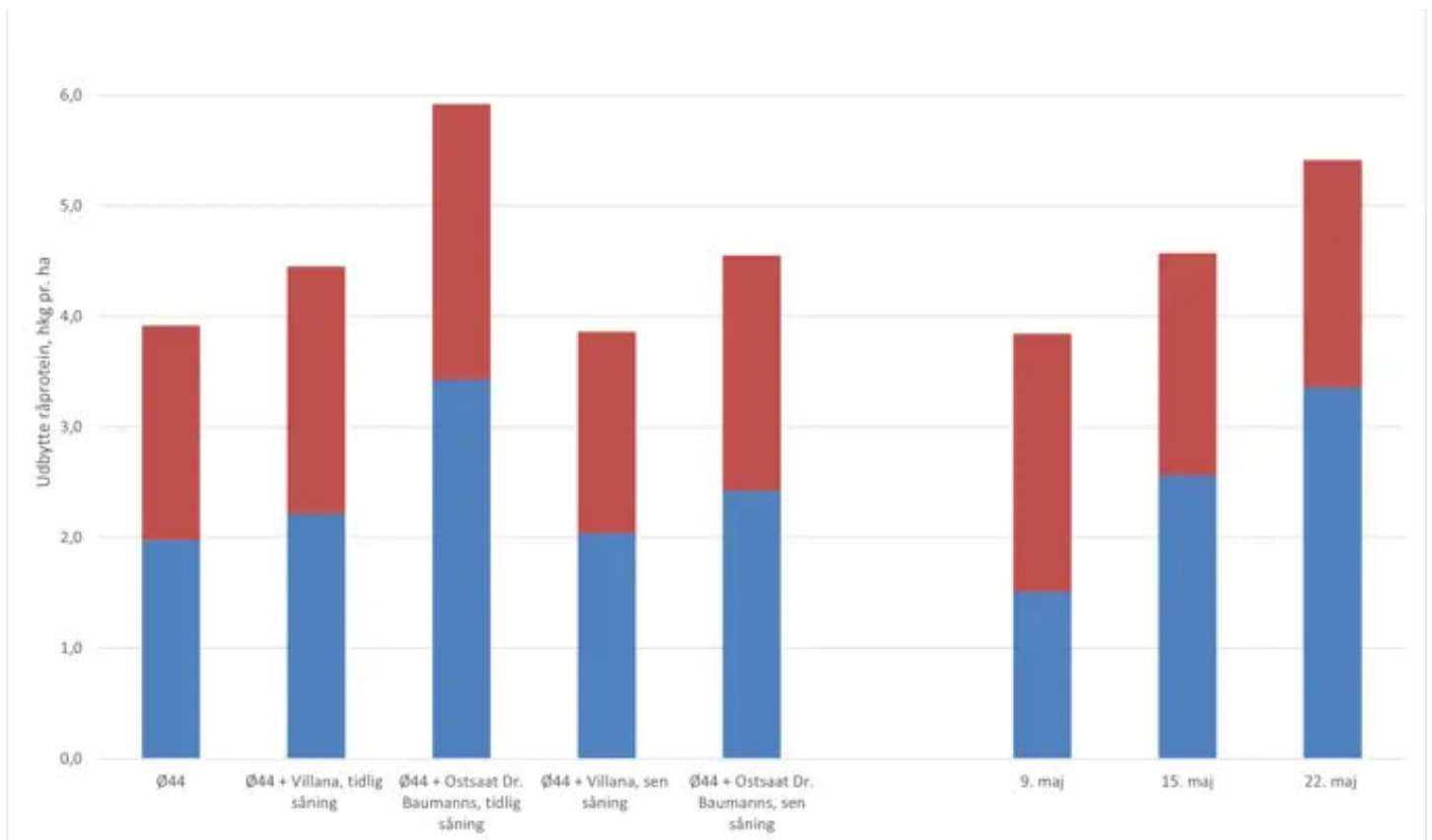
Figur 3. 1. slæt, udbytte foderenheder

Genvækst i andet slæt

Der er taget andet slæt fire uger efter første slæt. Ved de to tidlige slættidspunkter har der været genvækst af vintervikken med 22-28 pct. dækning af Ostsaa Dr. Baumanns og 8-11 pct. dækning med Villana. Proteinindholdet i andet slæt varierer fra 92 til 151 g pr. kg tørstof. Det kan ikke forklares ud fra forsøgsbehandlingerne, men har en sikker sammenhæng med den målte bælgplanteandel i den høstede afgrøde, som varierer fra 16 til 44 pct. af tørstof, højest hvor der er taget første slæt sent. Bælgplanteandelen er en blanding af genvækst af vintervikke, hvid- og rødkløver.

Samlet resultat for to slæt

Samlet for de to første slæt er der høstet det største udbytte i blandingen med vintervikkesorten Ostmann Dr. Baumanns sået tidligt. I blanding af Villana har uanset såttidspunkt ikke giver merudbytte. Der er høstet det højeste udbytte ved strategien med det seneste slættidspunkt. Uanset sort og såttid, er der opnået merudbytte i råprotein ved at iblande vintervikke. Højeste i tidligt sået Ostsaa Dr. Baumanns med 2 hkg råprotein pr. ha mere end i blanding Ø44 i gennemsnit for de tre høsttidspunkter. Se figur 4. Det er en kombination af højt udbytte og højt proteinindhold. Proteinindholdet i den samlede afgrøde fra to slæt har været hhv. 149, 139 og 153 g pr. kg tørstof ved de tre slættidspunkter, hvor Ostsaa Dr. Baumanns er sået tidligt.

Figur 4. Sum af 1. og 2. slæt, Proteinudbytte, opdelt på blandinger og på slættidspunkt

Forskel mellem de tre lokaliteter

Forsøget er gennemført tre steder i landet, et i Østjylland og to i Sydvestjylland.

Østjylland (uvandet JB 4) – forsøget er sået hhv. 19. august og 1. september, hvilket er senere end planlagt. Første slæt er høstet hhv. 9., 15. og 22. maj.

I dette forsøg har der været en god bestand af vikke, specielt Ostsaa Dr. Baumanns med mellem 23 og 58 pct. vikke i høstprøven i første slæt. Der har været en stor genvækst ved de to tidlige slættider for første slæt, da vikken ikke har været så langt i udvikling på denne lidt koldere lokalitet. Der er i de to første slæt høstet ca. 3.000 foderenheder pr. ha i blandingen med Ostsaa Dr. Baumanns sået tidligt, mod ca. 2200 foderenheder pr. ha i blanding Ø44. Det har givet et merudbytte på 2,2 hkg. råprotein pr. ha.

Se alle registreringer her: [Nordic Field Trial System - Forsøgsdokumentation: 020022323-001](#).

[Augustudlæg af kløvergræs med vintervikke \(dlbr.dk\) \(https://nfts.dlbr.dk/Forms/Dokumentation.aspx?KardexID=68812&GUID=6ca3121a-a827-480e-8057-282b7600af5d\)](https://nfts.dlbr.dk/Forms/Dokumentation.aspx?KardexID=68812&GUID=6ca3121a-a827-480e-8057-282b7600af5d)

Sydvestjylland (JB 3, vandet med 30 mm 25. maj) – forsøget er sået hhv. 10. og 24. august. Første slæt er høstet hhv. 10., 15., og 22. maj.

I dette forsøg har der været en meget høj bestand af vikke, og begge sorter har fyldt næsten lige meget med op til over 67 pct. i høstprøven. Ved den sene såning, er der markant mindre rødkløver i dette forsøg. Der har været en lav genvækst af vintervikke i anden slæt.

I den tidligt såede Ostsaa Dr. Baumanns er der ved det sene af høsttidspunkterne som sum af to slæt, høstet 3.600 foderenheder pr. ha med et proteinindhold på 17,6 og dermed et proteinudbytte på 7,5 hkg. pr. ha mod 3,9 i blanding Ø44 ved samme høsttidspunkt.

Se alle registreringer her: [Nordic Field Trial System - Forsøgsdokumentation: 020022323-002](https://nfts.dlbr.dk/Forms/Dokumentation.aspx?KardexID=68850&GUID=44fafb43-bd9d-4cf9-ba1b-f316075af020).

Augustudlæg af kløvergræs med vintervikke (dlbr.dk) (<https://nfts.dlbr.dk/Forms/Dokumentation.aspx?KardexID=68850&GUID=44fafb43-bd9d-4cf9-ba1b-f316075af020>)

Foto: Inger Bertelsen

Billede 1. Inden slæt 15, maj var den tidligt såede Ostsaat Dr. Baumann meget dominerende i dette forsøg

Sydvestjylland (JB 3, vandet med 30 mm 20. maj og 1. juli) – forsøget er sået hhv. 10. og 24. august. Første slæt er høstet hhv. 10., 15., og 22. maj.

I dette forsøg har der været en lav andel af vintervikke i høstprøven. Det gælder for begge sorter, - vikken har maksimalt udgjort 19 pct. Der har været meget lidt genvækst af vikke i anden slæt.

Der er høstet høje udbytter i dette forsøg, og den sene slætstrategi har givet over 5.000 foderenheder pr. ha i de første to slæt, dog ikke i tidligt sået Villana, som har haft en dårligere overvintring.

På trods af, at vikke ikke fylder så meget i dette forsøg, er proteinindholdet alligevel øget, hvor vikken er sået tidligt. Men da der også er et højt udbytte og proteinindhold i blanding Ø44, er der ikke opnået de samme merudbytter i råprotein pr. ha.

Se alle registreringer her: [Nordic Field Trial System - Forsøgsdokumentation: 020022323-003](https://nfts.dlbr.dk/Forms/Dokumentation.aspx?KardexID=68886&GUID=e3df50f3-6de4-4c7a-887f-527cbe6db1d8).

Augustudlæg af kløvergræs med vintervikke (dlbr.dk) (<https://nfts.dlbr.dk/Forms/Dokumentation.aspx?KardexID=68886&GUID=e3df50f3-6de4-4c7a-887f-527cbe6db1d8>)

Foto: Inger Bertelsen

Billede 2. I dette forsøg har den tidligt såede Villana ikke overvintret så godt. Når vintervikken udvintrer, efterlader den bare pletter i marken, og det kan være medvirkende til det lavere udbytte i den tidligt såede blanding med Villana.

STØTTET AF

Fonden for **økologisk landbrug** **Promille**afgiftsfonden for landbrug

For mere information

Inger Bertelsen

Chefkonsulent

Bælgsæd, grovfoder, landsforsøg

+45 40 34 21 71

iber@icoel.dk

Artiklen er en del af temaet

Økologiske Landsforsøg

Økologiske Landsforsøg er et unikt nationalt samarbejde om markforsøg og demonstrationer. I temaet her får du mulighed for at orientere dig om alt det nyeste indenfor Økologiske Landsforsøg.

Læs mere om økologiske landsforsøg
(/temaer/oekologiske-landsforsog/)